

Birgitta Lounela 2020

En diakonipastoral – vad kan det vara?

Diakonipastoral – presentation av verktyget

En mall för en diakonipastoral finns på som webbverktyg på Svenska kyrkans nationella sidor om arbete med diakoni. Det är tyvärr inte reviderats sedan det skapades men stegen i arbete är relevanta och kan ge guidning i hur processer kan läggas upp och vad man kan behöva söka svar på vid större genomgång av församlingens diakoni.

Stiftskansliets erfarenhet är att en församling med fördel väljer ut ett eller flera steg man behöver göra hellre än går igenom alla. Vi rekommenderar också att man noga planerar vad som behöver göras inom ett steg så att det svarar på de frågor och behov församlingen, kyrkoherden, diakonimedarbetare eller kanske en mellanchefer behöver svar på.

En diakonipastoral kan fylla olika funktioner och detta kan innebära olika svar på vem som fastställer den. Den kan vara arbetsorganisationens planering i vissa fall och fastställas av kyrkoherde. Den kan också göras som ett inriktnings- och prioriteringsarbete och har i så fall mer koppling till kyrkorådet. Läs gärna stiftsjuristens kommentar till detta i *Diakonipastoral – exempel Knista och Torshälla*.

En kort orientering i verktygets steg

Steg 1 Se = inventera

För att kunna planera sitt arbete måste församlingen tolka sitt uppdrag, känna till sina resurser och ha en god bild av sin omvärld. Tre områden för inventering: *Vårt uppdrag* (Diakonisynd), *Vår församling* (Inventera resurser, kunskap, nuvarande diakonala arbete) och *Vår omvärld* (Omvärldsspaning).

Steg 2: Bedöm = prioritera

Vad har man sett genom arbete i steg 1? Hur vill man att detta påverkar församlingens diakonala arbete, dess inriktning och prioriteringar? Steget kan avslutas med att göra prioriteringsplaner.

Steg 3 Handla = konkretisera

I detta steg tas konsekvenserna av de två tidigare stegen. Handlingsplaner görs för vad församlingen bestämt sig för, det vill säga hur församlingen tänker förverkliga sitt diakonala uppdrag. Vem ska göra vad och när? När ska det vara klart? När ska det följas upp och av vem? En möjlighet är att välja ut ett eller par områden som särskilt behöver handlingsplaner och lämna annat att rulla på.

Steg 4 Lära = utveckla

Hur fungerar planerna i praktiken? En uppföljning gör man för att ta reda på om man gör det man planerade för. Man prövar om verksamheten eller arbetssättet fortfarande är relevant och man kan

undersöka hur verksamheten uppfattas av dem som deltar i den. Ett gott diakonalt arbete är ständigt i förändring.

Steg 5 Sprida

Steg 5 är en påminnelse om att planerna behöver presenteras och förankras också bland dem som inte varit med i arbetsgruppen eller i processen. Då kan fler bli delaktiga och diakonalt arbete mer synligt. En spridd och delad kunskap underlättar också för ledningen i församlingen att prioritera och tilldela resurser. Att sprida diakonipastoralen är också ett sätt att öka kunskapen om diakonalt arbete – något vi behöver ta ett gemensamt ansvar för. Dela den gärna med stiftskansliet också.

Inför arbete med diakonipastoral för församling eller pastorat

Verktöget kan hjälpa till att tydliggöra utgångspunkter för beslut angående det diakonala arbetet. En pastoral kan stödja finplaneringen eller uppföljning och även vara stöd i arbetsfördelning och översyn av tjänster. Viktigt är att inför arbete ringa in vad syftet är och vilka frågor församlingen söker svar på samt vilka det är som söker svar. Förtroendevalda? Kyrkoherde? Diakon? Diakonimedarbetare? Andra medarbetare i det grundläggande uppdraget? Vem som behöver veta mer och vad man behöver veta måste utgöra grund.

Man bör också tänka igenom på vilken eller vilka nivåer diakonipastoralen är tänkt att påverka arbetet – ska den ge underlag till förtroendevalda för långsiktigt tänk kring vilka tjänster som inrättas/behålls/vakantsätts? Eller är den mer inriktad på arbetsfördelning mellan de som redan har tid avsatt för diakonalt arbete? Eller syftar den till att välja eller finjustera arbetsmetoder, val av verksamhetsform?

Att lyfta in arbete för ett diakonalt förhållningssätt är en utmaning då detta är en fråga för allt arbete i församlingen, därmed all personal och alla chefer och arbetsledare. Mallen för diakonipastoral är konstruerad endast för diakonalt arbete, det vill säga specifikt diakonala verksamheter. Men inget hindrar att arbete för ett stärkt diakonalt förhållningssätt i församlingens alla, eller vissa, verksamheter läggs in.

Olika behov av planering, prioritering, val av verksamhetsform eller omvärldskunskap kräver olika arbetssätt. Men vad man än ger sig på att jobba med kvarstår dock att processen, resultatet och följderna ska tas fram på uppdrag av och i samarbete med kyrkoherde om arbete ska ha effekt.

Vissa delar av pastoral kan dock vara bra verktyg också för t ex en grupp diakonimedarbetare som vill ta fram mer material om förändringar i lokalsamhället eller planera för uppföljning av nuvarande arbetsformer, något som inte på samma vis kräver utgångspunkt hos kyrkoherde.

Ta gärna kontakt med stiftsdiakonerna om ni vill samråda inför arbete med planering av diakoni.

Mallen som Svenska kyrkans nationella nivå tagit fram för en diakonipastoral finns här:

<https://internwww.svenskakyrkan.se/Diakoni/diakonipastoral>

Birgitta Lounela 2020 birgitta.lounela@svenskakyrkan.se

Alla sammanfattade erfarenheter från projektet Fokus diakoni i Strängnäs stift 2018-2020 hittar du på www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/fokusdiakoni